با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری تهیه و تنظیم صورت‌های مالی دوازدهم پودمان چهارم

عنوان فصل: بستن حساب‌های مالی

از صفحه‌ی ۱۴۹ تا صفحه‌ی ۲۰۴ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل بستن حساب‌های مالی آمده است.

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۱۵۱ · فعالیت — مکالمه با مدیر درباره بستن حساب‌ها ... ۵

۲ صفحه ۱۵۲ · فعالیت 1 — مانده مخالف ماهیت حساب ... ۵

۳ صفحه ۱۵۲ · فعالیت 2 — ماهیت حساب‌ها (بدهکار / بستانکار) ... ۶

۴ صفحه ۱۵۲ · فعالیت 3 — فرض دوره مالی و بستن حساب‌ها ... ۷

۵ صفحه ۱۵۳ · فعالیت 1 — حساب‌های مؤثر بر عملکرد ... ۷

۶ صفحه ۱۵۳ · فعالیت 2 — عدم بستن حساب‌های عملکرد ... ۷

۷ صفحه ۱۵۳ · فعالیت 1 — آیین‌نامه نگهداری دفاتر قانونی ... ۸

۸ صفحه ۱۵۳ · فعالیت 2 — بند الزام قانونی در آیین‌نامه ... ۸

۹ صفحه ۱۵۴ · فعالیت — حساب‌های موقت و دائمی (مکالمه) ... ۸

۱۰ صفحه ۱۵۴ · فعالیت 1 — اصل یا فرض مرتبط با حساب‌های موقت ... ۹

۱۱ صفحه ۱۵۴ · فعالیت 2 — شباهت به حساب‌های موقت ... ۹

۱۲ صفحه ۱۵۵ · فعالیت — شمارش حساب‌های موقت در رویدادها ... ۹

۱۳ صفحه ۱۵۵ · فعالیت — ثبتی با حساب‌های موقت در دو طرف ... ۱۰

۱۴ صفحه ۱۵۶ · فعالیت — مانده خالصه سود و زیان در گزارش‌ها ... ۱۱

۱۵ صفحه ۱۵۷ · فعالیت — حساب‌های موقت و دائمی ۱۱

۱۶ صفحه ۱۵۸ · فعالیت 1 — ماهیت خالصه سود و زیان ۱۲

۱۷ صفحه ۱۵۸ · فعالیت 2 — ترتیب مرحله 2 و ثبت مالیات ... ۱۲

۱۸ صفحه ۱۵۸ · فعالیت 3 — جهت‌نماها و حساب‌های دائم و موقت ... ۱۲

۱۹ صفحه ۱۶۰ · فعالیت — تأثیر ترتیب بستن حساب‌ها ۱۳

۲۰ صفحه ۱۶۷ · کار عملی 1 — بستن حساب‌های موقت مؤسسه اردستان ... ۱۳

۲۱ صفحه ۱۶۸ · فعالیت — فعالیت همزمان خدماتی و بازرگانی ... ۱۶

۲۲ صفحه ۱۶۸ · فعالیت — سیستم ادواری و دائمی موجودی کالا ... ۱۷

۲۳ صفحه ۱۷۳ · کار عملی 2 — بستن حساب‌های موقت بازرگانی آبی ... ۱۷

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۴ صفحه ۱۷۴ · کار عملی 3 — بستن حساب‌های موقت بازرگانی قرمز ۲۱

۲۵ صفحه ۱۷۴ · فعالیت — اثر غیرمستقیم بر سود و زیان انباشته ۲۵

۲۶ صفحه ۱۷۵ · کار عملی 4 — تغییر سود و زیان انباشته ۲۶

۲۷ صفحه ۱۷۹ · کار عملی 5 — بستن حساب‌های موقت بازرگانی چادگان ۲۷

۲۸ صفحه ۱۸۰ · کار عملی 6 — بستن حساب‌های موقت بازرگانی گلچین ۲۹

۲۹ صفحه ۱۸۱ · کار عملی 7 — جهت‌نما و کادرهای بستن حساب‌ها ۳۳

۳۰ صفحه ۱۸۳ · فعالیت — اطمینان از صحت بستن حساب‌های موقت ۳۴

۳۱ صفحه ۱۸۴ · کار عملی 8 — تراز اختتامی بازرگانی آبی ۳۴

۳۲ صفحه ۱۸۴ · کار عملی 9 — تراز اختتامی بازرگانی گلچین ۳۵

۳۳ صفحه ۱۸۵ · کار عملی 10 — بستن حساب‌های موقت و تراز اختتامی گلپایگان ۳۵

۳۴ صفحه ۱۸۶ · فعالیت 1 — هزینه‌ها و دارایی‌های مؤسسه بوشهر ۴۰

۳۵ صفحه ۱۸۶ · فعالیت 2 — جمع ستون بدهکار تراز اختتامی ۴۰

۳۶ صفحه ۱۸۹ · فعالیت — گردش بدهکار تراز اختتامی ۴۰

۳۷ صفحه ۱۸۹ · فعالیت — مانده حساب تراز اختتامی ۴۱

۳۸ صفحه ۱۹۱ · کار عملی 11 — بستن حساب‌های دائمی بازرگانی آبی ۴۱

۳۹ صفحه ۱۹۱ · کار عملی 12 — بستن حساب‌های دائمی بازرگانی گلچین ۴۲

۴۰ صفحه ۱۹۲ · کار عملی 13 — بستن حساب‌ها و تراز اختتامی چهارباغ ۴۳

۴۱ صفحه ۱۹۳ · کار عملی 14 — بستن حساب‌ها و تراز اختتامی چهل‌ستون ۴۸

۴۲ صفحه ۱۹۵ · فعالیت — ثبت چک یا سفته تضمینی ۵۳

۴۳ صفحه ۱۹۷ · فعالیت — تفکیک تضمین داده‌شده و گرفته‌شده ۵۳

۴۴ صفحه ۱۹۸ · فعالیت — معین‌های مشابه حساب‌های انتظامی ۵۳

۴۵ صفحه ۱۹۸ · کار عملی 15 — دریافت وام و تضمین انجام‌شده ۵۴

۴۶ صفحه ۲۰۱ · کار عملی 16 — افتتاح حساب‌های دائمی بازرگانی آبی ۵۵

۴۷ صفحه ۲۰۱ · کار عملی 17 — افتتاح حساب‌های دائمی بازرگانی گلچین ۵۶

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۱۵۱ فعالیت

مکالمه زیر که بین شما به‌عنوان حسابدار و مدیر واحد اقتصادی انجام شده است را تکمیل کنید.

مدیر : سلام، در حال انجام چه کاری هستید؟

شما : سلام، در حال بستن حساب‌ها هستیم.

مدیر : بستن حساب‌ها یعنی چی؟

شما : .....

مدیر: خوب ما که در سال‌های آینده نیز قصد ادامه فعالیت داریم پس چه لزومی به بستن حساب‌ها است؟

شما : .....

شما: منظور از بستن حساب‌ها، صفر کردن مانده آن‌هاست. برای این کار هر حساب را معادل مبلغ مانده‌اش، در طرف مخالف ماهیت آن (بدهکار یا بستانکار) ثبت می‌کنیم؛ مثلاً حساب درآمد که مانده بستانکار دارد را بدهکار می‌کنیم.

شما: ادامه فعالیت مانعی برای بستن حساب‌ها نیست. بر اساس «فرض دوره مالی» عمر واحد اقتصادی به دوره‌های مساوی (معمولاً یک‌ساله) تقسیم می‌شود و عملکرد هر دوره باید جداگانه اندازه‌گیری شود؛ پس حساب‌های درآمد و هزینه باید در پایان سال صفر شوند تا سال بعد با مانده صفر شروع شوند. همچنین طبق آیین‌نامه نگهداری دفاتر قانونی باید برای هر سال مالی از دفاتر همان سال استفاده کرد؛ بنابراین مانده حساب‌های دائمی (دارایی، بدهی، سرمایه) نیز با ثبت اختتامیه بسته و با ثبت افتتاحیه به دفاتر سال بعد منتقل می‌شود.

۲ صفحه ۱۵۲ فعالیت 1

آیا ممکن است در پایان دورهٔ مالی برخی از حساب‌ها، مانده‌ای مخالف با ماهیت معمول خود داشته باشند؟ دلایل آن را بررسی کنید.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

بله، ممکن است. نمونه‌ها:

- حساب «بانک» (دارایی) هنگام برداشت بیش از موجودی (اضافه‌برداشت) مانده بستانکار پیدا می‌کند.
- حساب «حساب‌های دریافتنی» اگر مشتری بیش از بدهی خود پرداخت کرده باشد، مانده بستانکار دارد.
- حساب «حساب‌های پرداختنی» اگر بیش از بدهی به فروشنده پرداخت شده باشد، مانده بدهکار دارد.
- حساب «سود و زیان انباشته» در صورت زیان‌دهی مؤسسه مانده بدهکار (زیان انباشته) دارد.
- ثبت اشتباه یا ثبت نکردن برگشتی‌ها و تعدیلات مربوط.

۳ صفحه ۱۵۲ فعالیت 2

با توجه به ماهیت حساب‌ها جدول زیر را کامل کنید.

ردیف 1 تا 13: بانک، موجودی کالا، درآمد فروش کالا، استهلاک انباشتهٔ ساختمان، ذخیرهٔ مزایای پایان خدمت کارکنان، برگشت از فروش و تخفیفات، تخفیفات نقدی خرید، هزینهٔ حقوق و دستمزد، حصه جاری وام بلندمدت پرداختنی، درآمد ارائهٔ خدمات، ذخیرهٔ تضمین محصول و دو ردیف خالی (.....)

ردیف	نام حساب	بدهکار	بستانکار
1	بانک	✓	
2	موجودی کالا	✓	
3	درآمد فروش کالا		✓
4	استهلاک انباشتهٔ ساختمان		✓
5	ذخیرهٔ مزایای پایان خدمت کارکنان		✓
6	برگشت از فروش و تخفیفات	✓	
7	تخفیفات نقدی خرید		✓

ردیف	نام حساب	بدهکار	بستانکار
8	هزینهٔ حقوق و دستمزد	✓	
9	حصه جاری وام بلندمدت پرداختنی		✓
10	درآمد ارائهٔ خدمات		✓
11	ذخیرهٔ تضمین محصول		✓
12	حساب‌های دریافتنی (نمونه)	✓	
13	سرمایه (نمونه)		✓

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۴ صفحه ۱۵۲ فعالیت 3

در مورد ارتباط بین فرض دورهٔ مالی و بستن حساب‌ها توضیح دهید.

بر اساس فرض دورهٔ مالی، عمر واحد اقتصادی به دوره‌های مساوی تقسیم می‌شود و در پایان هر دوره عملکرد (سود یا زیان) آن اندازه‌گیری و گزارش می‌شود. برای این‌که عملکرد هر دوره جدا از دوره‌های دیگر محاسبه شود، حساب‌هایی که بیانگر عملکرد هستند (درآمدها و هزینه‌ها) باید در پایان دوره بسته (صفر) شوند تا دوره بعد با مانده صفر شروع شود. پس فرض دوره مالی یکی از دلایل اصلی لزوم بستن حساب‌هاست.

۵ صفحه ۱۵۳ فعالیت 1

1) کدام یک از حساب‌ها در محاسبه عملکرد واحد اقتصادی (خدماتی، بازرگانی) نقش دارند؟

- واحد خدماتی: درآمد ارائه خدمات و حساب‌های هزینه (حقوق، اجاره، استهلاک، آب و برق و ...).
- واحد بازرگانی: درآمد فروش کالا، برگشت از فروش و تخفیفات، تخفیفات نقدی فروش، خرید کالا، برگشت از خرید و تخفیفات، تخفیفات نقدی خرید، هزینه حمل کالای خریداری‌شده (در سیستم ادواری)، یا بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته (در سیستم دائمی)، سایر درآمدها و هزینه‌ها.
- به‌طور کلی همه حساب‌های درآمد و هزینه (حساب‌های موقت یا سود و زیانی).

۶ صفحه ۱۵۳ فعالیت 2

2) حسابدار مؤسسه‌ای در پایان سال 1395 اقدام به بستن حساب‌های مرتبط با عملکرد ننموده است، به نظر شما در ادامه فعالیت حسابداری و گزارشگری مؤسسه چه ایراداتی به‌وجود خواهد آمد؟

- درآمدها و هزینه‌های سال 1395 با درآمدها و هزینه‌های سال 1396 جمع می‌شود و سود (زیان) سال 1396 درست محاسبه نمی‌شود.
- عملکرد دوره‌های مختلف قابل تفکیک و مقایسه نیست و فرض دوره مالی رعایت نمی‌شود.
- سود و زیان سال 1395 به حساب سود و زیان انباشته منتقل نمی‌شود؛ در نتیجه ترازنامه، سود قابل تقسیم و مالیات محاسبه‌شده نادرست خواهد بود.
- قانون نگهداری دفاتر قانونی (استفاده از دفاتر جدید برای هر سال) رعایت نشده است.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۷ صفحه ۱۵۳ فعالیت 1

1) الزام واحدهای اقتصادی به نگهداری دفاتر قانونی جدید برای هر سال مالی بر اساس کدام آیین‌نامه است؟

بر اساس «آیین‌نامه نحوه نگهداری دفاتر قانونی» که از سوی سازمان امور مالیاتی کشور (در چارچوب ماده 95 قانون مالیات‌های مستقیم) تهیه و ابلاغ شده است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۸ صفحه ۱۵۳ فعالیت 2

2) بخش‌هایی از این آیین‌نامه را که بیانگر الزام قانونی فوق‌الذکر است، پیدا کنید و بنویسید.

مفاد آیین‌نامه به این مضمون است: «مؤدیان مالیاتی مکلف‌اند برای هر سال مالی فقط از دفاتری که برای همان سال با رعایت قوانین و مقررات مربوط ثبت شده است استفاده کنند.» به همین دلیل مانده حساب‌های دائمی در پایان سال بسته و با ثبت افتتاحیه به دفاتر سال بعد منتقل می‌شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۹ صفحه ۱۵۴ فعالیت

در ادامه مکالمهٔ بین شما و مدیر :

مدیر : مفهوم بستن حساب‌ها را متوجه شدم ولی شما چگونه این کار را انجام می‌دهید؟

شما : برای این کار ما حساب‌ها را به دو دسته موقت و دائمی تقسیم می‌کنیم.

مدیر : به چه حساب‌هایی موقت و به چه حساب‌هایی دائمی می‌گویند؟

شما: .....

شما: حساب‌های موقت (سود و زیانی) حساب‌های درآمد و هزینه‌اند که عمرشان محدود به یک دوره مالی است و مانده آن‌ها بیانگر عملکرد (سود یا زیان) همان دوره است؛ پس در پایان دوره صفر می‌شوند و به دوره بعد منتقل نمی‌شوند.

حساب‌های دائمی (ترازنامه‌ای) حساب‌های دارایی، بدهی، حقوق صاحبان سرمایه و استهلاک انباشته‌اند که برای اندازه‌گیری عملکرد به کار نمی‌روند و مانده آن‌ها به دوره مالی بعد منتقل می‌شود.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۱۰ صفحه ۱۵۴ فعالیت 1

1) مطالب فوق با کدام یک از اصول یا مفروضات حسابداری در ارتباط است؟ توضیح دهید.

با «فرض دوره مالی» ارتباط دارد. طبق این فرض، عملکرد واحد اقتصادی در دوره‌های زمانی مساوی (معمولاً یک سال) اندازه‌گیری می‌شود. درآمد و هزینه هر دوره فقط به همان دوره مربوط است (مانند درآمد 1395 که فقط نشان‌دهنده فروش سال 1395 است) و به دوره بعد منتقل نمی‌شود.

۱۱ صفحه ۱۵۴ فعالیت 2

2) از بین «شماره دانش‌آموزی»، «نام و نام‌خانوادگی» و «معدل» شما در پایه یازدهم، کدام یک از نظر ماهیت، شبیه به حساب‌های موقت است؟ چرا؟

«معدل» در پایه یازدهم؛ زیرا فقط بیانگر عملکرد تحصیلی همان سال است و برای پایه دوازدهم دوباره از صفر محاسبه می‌شود (مانند درآمد و هزینه که فقط مربوط به یک دوره مالی‌اند). اما شماره دانش‌آموزی و نام و نام‌خانوادگی در همه سال‌ها ثابت می‌مانند و مانند حساب‌های دائمی به سال بعد منتقل می‌شوند.

۱۲ صفحه ۱۵۵ فعالیت

مشخص کنید ثبت هر یک از رویدادهای مالی زیر دارای چند حساب موقت است؟ آن‌ها را نام ببرید.

ردیف	رویداد	تعداد حساب‌های موقت	نام حساب‌های موقت
1	ثبت هزینه استهلاک	1	هزینه استهلاک
2	تجدید تنخواه	1 یا بیشتر (به تعداد انواع هزینه‌های پرداخت‌شده از تنخواه)	هزینه‌های مربوط، مانند هزینه ملزومات، هزینه پذیرایی و ...
3	فروش کالا با ارزش افزوده	1 (در سیستم دائمی 2)	درآمد فروش کالا (در سیستم دائمی: بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته هم)
4	واگذاری چک به بانک	0	– (بانک بدهکار و اسناد دریافتنی بستانکار؛ هر دو دائمی)
5	برگشت چک واگذار شده به بانک و کسر هزینه کارمزد توسط بانک	1	هزینه کارمزد بانکی

ردیف	رویداد	تعداد حساب‌های موقت	نام حساب‌های موقت
6	محاسبه و ثبت استهلاک معدن	1	هزینه استهلاک معدن
7	پرداخت هزینه حقوق	1	هزینه حقوق
8	دریافت وجه فروش کالا پیش از انجام معامله	0	- (بانک/صندوق و پیش‌دریافت فروش؛ هر دو دائمی)
9	خرید رایانه برای کارکنان شرکت	0	- (رایانه دارایی است)
10	پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده	1 (در سیستم دائمی 0)	هزینه حمل کالای خریداری‌شده (در سیستم دائمی به بهای موجودی کالا اضافه می‌شود)

۱۳ صفحه ۱۵۵ فعالیت

یک نمونه ثبت بنویسید که در طرف بدهکار و بستانکار آن از حساب‌های موقت استفاده شده باشد.

نمونه: اصلاح ثبتی که هزینه تلفن در حساب هزینه آب و برق ثبت شده بود، و نیز ثبت‌های بستن حساب‌ها (مانند بستن درآمد به خالصه سود و زیان):

اصلاح اشتباه ثبت (انتقال هزینه)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه تلفن	300,000	
به هزینه آب و برق		300,000
جمع	**300,000**	**300,000**

بستن درآمد ارائه خدمات	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد ارائه خدمات	2,000,000	
به خالصه سود و زیان		2,000,000
جمع	**2,000,000**	**2,000,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱۴ صفحه ۱۵۶ فعالیت

مانده حساب خالصه سود و زیان را پس از بستن حساب‌های موقت در کدام گزارش و با چه عنوانی می‌توان یافت؟

در «صورت سود و زیان»؛ مانده بستانکار آن پیش از ثبت مالیات با عنوان «سود خالص قبل از مالیات» و پس از کسر مالیات با عنوان «سود خالص» (در حالت زیان: «زیان خالص») گزارش می‌شود.

۱۵ صفحه ۱۵۷ فعالیت

کدام‌یک از حساب‌های زیر موقت و کدام‌یک دائمی هستند؟

ردیف 1 تا 9: استهلاک انباشته ساختمان، سود و زیان انباشته، درآمد ارائه خدمات، سایر حساب‌های دریافتنی ـ ارزش‌افزوده، سرمایه، هزینه حقوق و دستمزد، خالصه سود و زیان، پیش‌پرداخت هزینه بیمه، حق امتیازها و دو ردیف خالی (.....)

ردیف	نام حساب	موقت	دائمی
1	استهلاک انباشته ساختمان		✓
2	سود و زیان انباشته		✓
3	درآمد ارائه خدمات	✓	
4	سایر حساب‌های دریافتنی ـ ارزش‌افزوده		✓
5	سرمایه		✓
6	هزینه حقوق و دستمزد	✓	

ردیف	نام حساب	موقت	دائمی
7	خالصه سود و زیان	✓	
8	پیش‌پرداخت هزینه بیمه		✓
9	حق امتیازها		✓
10	بانک (نمونه)		✓
11	هزینه اجاره (نمونه)	✓	

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۶ صفحه ۱۵۸ فعالیت 1

1) به نظر شما ماهیت حساب خالصه سود و زیان چیست؟

حساب خالصه سود و زیان یک حساب «واسطه» و «موقت» است. فقط در پایان دوره مالی باز می‌شود تا حساب‌های درآمد و هزینه به آن بسته شوند و سود یا زیان خالص دوره معلوم گردد؛ سپس خودش نیز با انتقال مانده به حساب سود و زیان انباشته بسته می‌شود و مانده‌ای برای دوره بعد ندارد.

۱۷ صفحه ۱۵۸ فعالیت 2

2) در نمودار فوق، مرحله «2» پس از ثبت مالیات انجام می‌گردد یا قبل از آن؟ توضیح دهید.

مرحله 2 که انتقال مانده نهایی خالصه سود و زیان به سود و زیان انباشته است، پس از ثبت مالیات انجام می‌شود؛ زیرا ابتدا باید مانده خالصه سود و زیان (سود قبل از مالیات) مشخص شود، سپس مالیات بر عملکرد از آن کسر و به مالیات پرداختنی منتقل شود و سرانجام سود خالص پس از مالیات به سود و زیان انباشته برود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۸ صفحه ۱۵۸ فعالیت 3

3) در تصویر زیر کدام جهت‌نماها، عملکردی شبیه به حساب‌های دائم و کدام عملکردی شبیه به حساب‌های موقت دارند؟

جهت‌نماهای ثابت و همیشگی که مسیر اصلی را برای همه زمان‌ها نشان می‌دهند (مانند تابلوی نام خیابان و مسیر اصلی) شبیه حساب‌های دائمی‌اند که از یک دوره به دوره بعد باقی می‌مانند. جهت‌نماهای موقت که فقط برای مدتی مشخص نصب می‌شوند (مانند علامت مسیر انحرافی هنگام تعمیر جاده یا برگزاری مراسم) شبیه حساب‌های موقت‌اند که با پایان دوره برداشته (صفر) می‌شوند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۹ صفحه ۱۶۰ فعالیت

به نظر شما ترتیب بستن این حساب‌ها تأثیری در نتیجه حاصل شده دارد؟

خیر. هر یک از حساب‌های هزینه (یا درآمد) به‌طور جداگانه یا در یک ثبت مرکب بسته می‌شود و در هر حال مجموع آن‌ها در طرف مربوط حساب خالصه سود و زیان قرار می‌گیرد. چون مانده این حساب برابر «جمع درآمدها − جمع هزینه‌ها» است، ترتیب بستن (اول درآمدها یا اول هزینه‌ها) در مانده و سود یا زیان نهایی تأثیری ندارد.

۲۰ صفحه ۱۶۷ کار عملی 1

اطلاعات زیر مربوط به مؤسسه «اردستان» است. مطلوب است: ثبت‌های مربوط به بستن‌حساب‌های موقت، تعیین و ثبت مالیات بر عملکرد (نرخ 25% فرض شود)، بستن حساب خالصه سود و زیان و انتقال کلیه عملیات فوق به دفتر کل

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده مؤسسه اردستان در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 98,210,000 ریال)

جمع درآمدها = 41,400,000 = 16,000,000 + 25,400,000 ؛ جمع هزینه‌ها = 16,910,000 ؛ سود قبل از مالیات = 24,490,000 ؛ مالیات = 6,122,500 = 25% × 24,490,000 ؛ سود خالص = 18,367,500

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد خدمات فیلمبرداری	25,400,000	
درآمد خدمات تدوین	16,000,000	
به خالصه سود و زیان		41,400,000
جمع	**41,400,000**	**41,400,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	16,910,000	
به هزینه حقوق		6,250,000
به هزینه بیمه		2,750,000
به هزینه آب و برق		1,700,000
به هزینه عوارض و نوسازی		1,300,000

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به هزینه تبلیغات		1,600,000
به هزینه ملزومات		310,000
به هزینه استهلاک تجهیزات		2,000,000
به هزینه استهلاک ساختمان		1,000,000
جمع	**16,910,000**	**16,910,000**

ثبت 3 — مالیات بر عملکرد (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	6,122,500	
به مالیات پرداختنی		6,122,500
جمع	**6,122,500**	**6,122,500**

ثبت 4 — بستن حساب خالصه سود و زیان (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	18,367,500	
به سود و زیان انباشته		18,367,500
جمع	**18,367,500**	**18,367,500**

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد خدمات فیلمبرداری		
مانده		25,400,000
بستن به خالصه سود و زیان	25,400,000	
حساب درآمد خدمات تدوین		
مانده		16,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	16,000,000	
حساب هزینه حقوق		
مانده	6,250,000	
بستن به خالصه سود و زیان		6,250,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه بیمه		
مانده	2,750,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,750,000
حساب هزینه آب و برق		
مانده	1,700,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,700,000
حساب هزینه عوارض و نوسازی		
مانده	1,300,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,300,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه تبلیغات		
مانده	1,600,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,600,000
حساب هزینه ملزومات		
مانده	310,000	
بستن به خالصه سود و زیان		310,000
حساب هزینه استهلاک تجهیزات		
مانده	2,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,000,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 4)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه استهلاک ساختمان		
مانده	1,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,000,000

ایران توشه
توشه ای برای فردا

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		41,400,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	16,910,000	
ثبت مالیات بر عملکرد	6,122,500	
انتقال به سود و زیان انباشته	18,367,500	
حساب مالیات پرداختنی		
ثبت مالیات عملکرد		6,122,500
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		810,000
انتقال از خالصه سود و زیان		18,367,500

مانده سود و زیان انباشته پس از بستن = 19,177,500 = 18,367,500 + 810,000 ریال (بستانکار). مانده همه حساب‌های موقت و خالصه سود و زیان صفر شد.

۲۱ صفحه ۱۶۸ فعالیت

آیا یک واحد اقتصادی می‌تواند همزمان به فعالیت خدماتی و بازرگانی اشتغال داشته باشد؟

بله. بسیاری از واحدهای اقتصادی هم کالا می‌فروشند و هم خدمات ارائه می‌دهند؛ مانند فروشگاه موبایل که علاوه بر فروش گوشی، تعمیر هم انجام می‌دهد (درآمد فروش کالا و درآمد تعمیرات). در چنین واحدی حساب‌های موقت هر دو نوع فعالیت وجود دارد و همه به حساب خالصه سود و زیان بسته می‌شود.

۲۲ صفحه ۱۶۸ فعالیت

تفاوت سیستم نگهداری موجودی کالا در روش ادواری با دائمی در چیست؟

موضوع	سیستم ادواری	سیستم دائمی
ثبت خرید کالا	به حساب «خرید کالا» (و برگشت از خرید، تخفیفات، هزینه حمل خرید)	مستقیماً به حساب «موجودی کالا»
ثبت فروش کالا	فقط درآمد فروش ثبت می‌شود	درآمد فروش + ثبت «بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته» و کاهش موجودی کالا
مانده موجودی کالا	فقط در پایان دوره با انبارگردانی مشخص می‌شود	همواره به‌روز است
بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته	در پایان دوره محاسبه می‌شود	در لحظه فروش ثبت می‌شود

۲۳ صفحه ۱۷۳ کار عملی 2

اطلاعات روبه‌رو مربوط به تراز آزمایشی اصلاح شده بازرگانی «آبی» است؛ مطلوب است: ثبت بستن حساب‌های موقت و انتقال به دفتر کل.

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده بازرگانی آبی در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 95,990,000 ریال)

سیستم ادواری است. مانده بستانکار 1,200,000 ریال حساب خالصه سود و زیان از تعدیل موجودی کالا (موجودی پایان دوره – موجودی اول دوره) است و در محاسبه سود یا زیان لحاظ می‌شود.

مانده خالصه سود و زیان = (240,000) = 74,640,000 – 73,200,000 + 1,200,000 ؛ مانده بدهکار یعنی «زیان خالص 240,000 ریال»؛ بنابراین ثبت مالیات انجام نمی‌شود.

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد فروش کالا	68,700,000	
برگشت از خرید و تخفیفات	2,500,000	
تخفیفات نقدی خرید	2,000,000	
به خالصه سود و زیان		73,200,000
جمع	**73,200,000**	**73,200,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	74,640,000	
به برگشت از فروش و تخفیفات		2,500,000
به تخفیفات نقدی فروش		1,500,000
به خرید کالا		45,000,000
به هزینه حمل کالای خریداری شده		8,000,000
به هزینه حقوق		6,500,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به هزینه استهلاک اثاثه		190,000
به هزینه ملزومات		2,200,000
به هزینه تبلیغات		3,500,000
به هزینه برق		1,000,000
به سایر هزینه‌ها		4,250,000
جمع	**74,640,000**	**74,640,000**

ثبت 3 — انتقال زیان خالص به سود و زیان انباشته (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سود و زیان انباشته	240,000	
به خالصه سود و زیان		240,000
جمع	**240,000**	**240,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد فروش کالا		
مانده		68,700,000
بستن به خالصه سود و زیان	68,700,000	
حساب برگشت از خرید و تخفیفات		
مانده		2,500,000
بستن به خالصه سود و زیان	2,500,000	
حساب تخفیفات نقدی خرید		
مانده		2,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	2,000,000	

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب برگشت از فروش و تخفیفات		
مانده	2,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,500,000
حساب تخفیفات نقدی فروش		
مانده	1,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,500,000
حساب خرید کالا		
مانده	45,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		45,000,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه حمل کالای خریداری شده		
مانده	8,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		8,000,000
حساب هزینه حقوق		
مانده	6,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		6,500,000
حساب هزینه استهلاک اثاثه		
مانده	190,000	
بستن به خالصه سود و زیان		190,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 4)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه ملزومات		
مانده	2,200,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,200,000
حساب هزینه تبلیغات		
مانده	3,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		3,500,000
حساب هزینه برق		
مانده	1,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,000,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 5)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب سایر هزینه‌ها		
مانده	4,250,000	
بستن به خالصه سود و زیان		4,250,000

ایران توشه
توشه ای برای فردا

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
مانده تعدیل موجودی کالا (از قبل)		1,200,000
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		73,200,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	74,640,000	
انتقال به سود و زیان انباشته		240,000
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		600,000
انتقال از خالصه سود و زیان	240,000	

مانده سود و زیان انباشته پس از بستن = 360,000 = 240,000 − 600,000 ریال (بستانکار).

۲۴ صفحه ۱۷۴ کار عملی 3

بازرگانی «قرمز» به خرید، فروش و تعمیر انواع تلفن‌همراه اشتغال دارد. مانده حساب‌های زیر بخشی از اطلاعات این بازرگانی پس از انجام اصلاحات و تعدیلات لازم است.

درآمد فروش کالا 45,000,000 — درآمد تعمیرات 15,000,000 — پیش دریافت فروش 10,000,000 — برگشت از فروش و تخفیفات 2,000,000 — خرید کالا 35,000,000 — هزینه حقوق 5,000,000 — سرمایه 250,000,000 — پیش پرداخت خرید 30,000,000 — تخفیفات نقدی خرید 2,000,000 — هزینه حمل کالای خریداری شده 1,300,000 — هزینه اجاره 5,500,000 — هزینه بیمه 2,500,000 — موجودی کالا 12,000,000 — خالصه سود و زیان (بستانکار) 2,000,000

مطلوب است: ثبت‌های مربوط به بستن حساب‌های موقت، تعیین و ثبت مالیات بر عملکرد (نرخ 25%)، بستن حساب خالصه سود و زیان و انتقال کلیه عملیات فوق به دفتر کل.

حساب‌های پیش‌دریافت فروش، پیش‌پرداخت خرید، موجودی کالا و سرمایه دائمی‌اند و بسته نمی‌شوند. چون خرید کالا و تخفیفات نقدی خرید وجود دارد، سیستم ادواری است و مانده بستانکار خالصه سود و زیان (2,000,000) حاصل تعدیل موجودی کالاست.

سود قبل از مالیات = 12,700,000 = 51,300,000 − 62,000,000 + 2,000,000 ؛ مالیات = × 12,700,000 = 3,175,000 ؛ 25% ؛ سود خالص = 9,525,000

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد فروش کالا	45,000,000	
درآمد تعمیرات	15,000,000	
تخفیفات نقدی خرید	2,000,000	
به خالصه سود و زیان		62,000,000
جمع	**62,000,000**	**62,000,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	51,300,000	
به برگشت از فروش و تخفیفات		2,000,000
به خرید کالا		35,000,000
به هزینه حمل کالای خریداری شده		1,300,000
به هزینه اجاره		5,500,000
به هزینه بیمه		2,500,000
به هزینه حقوق		5,000,000
جمع	**51,300,000**	**51,300,000**

ثبت 3 — مالیات بر عملکرد (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	3,175,000	
به مالیات پرداختنی		3,175,000
جمع	**3,175,000**	**3,175,000**

ثبت 4 — بستن حساب خالصه سود و زیان (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	9,525,000	
به سود و زیان انباشته		9,525,000
جمع	**9,525,000**	**9,525,000**

ایران توشه
توشه ای برای مدیریت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد فروش کالا		
مانده		45,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	45,000,000	
حساب درآمد تعمیرات		
مانده		15,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	15,000,000	
حساب تخفیفات نقدی خرید		
مانده		2,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	2,000,000	

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب برگشت از فروش و تخفیفات		
مانده	2,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,000,000
حساب خرید کالا		
مانده	35,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		35,000,000
حساب هزینه حمل کالای خریداری شده		
مانده	1,300,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,300,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه اجاره		
مانده	5,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		5,500,000
حساب هزینه بیمه		
مانده	2,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,500,000
حساب هزینه حقوق		
مانده	5,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		5,000,000

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
مانده تعدیل موجودی کالا (از قبل)		2,000,000
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		62,000,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	51,300,000	
ثبت مالیات بر عملکرد	3,175,000	
انتقال به سود و زیان انباشته	9,525,000	
حساب مالیات پرداختنی		
ثبت مالیات عملکرد		3,175,000
حساب سود و زیان انباشته		
انتقال از خالصه سود و زیان		9,525,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۵ صفحه ۱۷۴ فعالیت

مشخص نمایید که هر یک از اقلام زیر به‌صورت غیرمستقیم چه تأثیری بر سود و زیان انباشته دارند؟

ردیف	شرح	افزایش	کاهش
1	تخفیفات نقدی فروش		✓
2	برگشت از خرید و تخفیفات	✓	
3	خرید کالا		✓
4	درآمد ارائه خدمات	✓	
5	هزینه حمل کالای خریداری شده		✓

ردیف	شرح	افزایش	کاهش
6	درآمد فروش کالا	✓	
7	موجودی کالای اول دوره		✓
8	موجودی کالای پایان دوره	✓	
9	هزینه استهلاک		✓
10	سایر درآمدها	✓	

توضیح: حساب‌های درآمد (و برگشت از خرید و تخفیفات، تخفیفات نقدی خرید و موجودی پایان دوره) با بستن به خالصه سود و زیان، سود را زیاد و در نتیجه سود و زیان انباشته را افزایش می‌دهند؛ حساب‌های هزینه و خرید و موجودی اول دوره، سود را کم و سود و زیان انباشته را کاهش می‌دهند.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

با توجه به اطلاعات زیر مطلوب است، محاسبه میزان تغییر سود و زیان انباشته پس از بستن حساب‌های موقت، تعدیل موجودی کالا و انتقال مانده حساب خالصه سود و زیان به سود و زیان انباشته با این فرض که پیش از این اقدامات، حساب سود و زیان انباشته دارای مانده‌ای بستانکار معادل 1,200,000 ریال است. از مالیات صرف‌نظر شود.

فروش خالص 15,000,000 — تخفیفات نقدی فروش 500,000 — بهای تمام شده کالای آماده برای فروش 8,000,000 — موجودی کالای اول دوره 2,000,000 — موجودی کالای پایان دوره 4,000,000 — هزینه حمل کالای خریداری شده 1,000,000 — هزینه‌های عملیاتی 2,000,000 — خالص درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی 500,000 (ریال)

«فروش خالص» پیش از این، تخفیفات نقدی فروش را کسر کرده است؛ همچنین هزینه حمل خرید و موجودی اول دوره جزو «بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش» هستند و دوباره کسر نمی‌شوند.

محاسبه سود خالص

شرح	ریال
فروش خالص	15,000,000
بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش	8,000,000
کسر می‌شود: موجودی کالای پایان دوره	(4,000,000)
بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته	(4,000,000)
سود ناخالص	**11,000,000**
هزینه‌های عملیاتی	(2,000,000)
سود عملیاتی	**9,000,000**
خالص درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی	500,000
سود خالص (بدون مالیات)	**9,500,000**

سود و زیان انباشته به اندازه 9,500,000 ریال افزایش می‌یابد و مانده آن از 1,200,000 به 10,700,000 ریال (بستانکار) می‌رسد.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

مانده برخی از حساب‌های بازرگانی «چادگان» که به فروش و ارائه خدمات نرم‌افزاری اشتغال دارد به شرح زیر است:

درآمد ارائه خدمات 5,000,000 — درآمد فروش کالا 45,000,000 — بهای تمام شده کالای فروش رفته 30,000,000 — هزینه حقوق 10,000,000 — هزینه اجاره 8,000,000 — هزینه ملزومات 1,000,000 — سرمایه 250,000,000 — هزینه استهلاک اثاثه 3,500,000 — پیش دریافت درآمد فروش کالا 4,000,000 — موجودی کالا 14,000,000

مطلوب است: ثبت‌های مربوط به بستن حساب‌های موقت، حساب خالصه سود و زیان و انتقال به دفتر کل

سیستم دائمی است (بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته). سرمایه، موجودی کالا و پیش‌دریافت درآمد دائمی‌اند. جمع درآمدها 50,000,000 و جمع هزینه‌ها 52,500,000 است؛ نتیجه «زیان خالص 2,500,000 ریال» و ثبت مالیات لازم نیست.

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد ارائه خدمات	5,000,000	
درآمد فروش کالا	45,000,000	
به خالصه سود و زیان		50,000,000
جمع	**50,000,000**	**50,000,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	52,500,000	
به بهای تمام شده کالای فروش رفته		30,000,000
به هزینه حقوق		10,000,000
به هزینه اجاره		8,000,000
به هزینه ملزومات		1,000,000
به هزینه استهلاک اثاثه		3,500,000
جمع	**52,500,000**	**52,500,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 3 — انتقال زیان خالص به سود و زیان انباشته (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سود و زیان انباشته	2,500,000	
به خالصه سود و زیان		2,500,000
جمع	**2,500,000**	**2,500,000**

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد ارائه خدمات		
مانده		5,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	5,000,000	
حساب درآمد فروش کالا		
مانده		45,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	45,000,000	
حساب بهای تمام شده کالای فروش رفته		
مانده	30,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		30,000,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه حقوق		
مانده	10,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		10,000,000
حساب هزینه اجاره		
مانده	8,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		8,000,000
حساب هزینه ملزومات		
مانده	1,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,000,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه استهلاک اثاثه		
مانده	3,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		3,500,000

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		50,000,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	52,500,000	
انتقال به سود و زیان انباشته		2,500,000
حساب سود و زیان انباشته		
انتقال از خالصه سود و زیان	2,500,000	

۲۸ صفحه ۱۸۰ **کار عملی 6**

اطلاعات تراز آزمایشی اصلاح شده صفحه روبه‌رو مربوط به بازرگانی «گلچین» است:

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده بازرگانی گلچین در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 126,200,000 ریال)

مطلوب است: ثبت‌های مربوط به بستن حساب‌های موقت، تعیین و ثبت مالیات بر عملکرد (نرخ 25% فرض شود)، بستن حساب خالصه سود و زیان و انتقال کلیه عملیات فوق به دفتر کل

جمع درآمد = 70,000,000 ؛ جمع هزینه‌ها = 67,000,000 ؛ سود قبل از مالیات = 3,000,000 ؛ مالیات = 750,000 ؛ سود خالص = 2,250,000

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد فروش کالا	70,000,000	
به خالصه سود و زیان		70,000,000
جمع	**70,000,000**	**70,000,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	67,000,000	
به تخفیفات نقدی فروش		1,300,000
به برگشت از فروش و تخفیفات		2,300,000
به بهای تمام شده کالای فروش رفته		48,000,000
به هزینه حقوق		10,000,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به هزینه استهلاک اثاثه		1,600,000
به هزینه ملزومات		800,000
به هزینه اجاره		2,000,000
به سایر هزینه‌ها		1,000,000
جمع	**67,000,000**	**67,000,000**

ثبت 3 — مالیات بر عملکرد (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	750,000	
به مالیات پرداختنی		750,000
جمع	**750,000**	**750,000**

ثبت 4 — بستن حساب خالصه سود و زیان (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	2,250,000	
به سود و زیان انباشته		2,250,000
جمع	**2,250,000**	**2,250,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد فروش کالا		
مانده		70,000,000
بستن به خالصه سود و زیان	70,000,000	
حساب تخفیفات نقدی فروش		
مانده	1,300,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,300,000
حساب برگَشت از فروش و تخفیفات		
مانده	2,300,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,300,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب بهای تمام شده کالای فروش رفته		
مانده	48,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		48,000,000
حساب هزینه حقوق		
مانده	10,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		10,000,000
حساب هزینه استهلاک اثاثه		
مانده	1,600,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,600,000

ایران توشه
توشه ای برای فردا

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه ملزومات		
مانده	800,000	
بستن به خالصه سود و زیان		800,000
حساب هزینه اجاره		
مانده	2,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,000,000
حساب سایر هزینه‌ها		
مانده	1,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,000,000

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		70,000,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	67,000,000	
ثبت مالیات بر عملکرد	750,000	
انتقال به سود و زیان انباشته	2,250,000	
حساب مالیات پرداختنی		
ثبت مالیات عملکرد		750,000
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		4,950,000
انتقال از خالصه سود و زیان		2,250,000

مانده سود و زیان انباشته پس از بستن = 7,200,000 = 2,250,000 + 4,950,000 ریال (بستانکار).

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

فرایند بستن حساب‌های زیر را با رسم جهت‌نما و پرکردن کادرهای خالی کامل کنید.

حساب‌ها: برگشت از فروش و تخفیفات 500,000 — درآمد فروش کالا 10,000,000 — هزینه اجاره 4,000,000 — درآمد ارائه خدمات 5,000,000 — بهای تمام شده کالای فروش رفته 7,000,000 — هزینه استهلاک 200,000 — حساب خالصه سود و زیان — حساب سود و زیان انباشته

جهت پیکان‌ها: از حساب‌های درآمد (مانده بستانکار) به سمت طرف بستانکار حساب خالصه سود و زیان؛ از طرف بدهکار خالصه سود و زیان به سمت حساب‌های هزینه، بهای تمام‌شده و برگشت از فروش (مانده بدهکار)؛ و در پایان از خالصه سود و زیان به سمت سود و زیان انباشته. مبلغ کادرها:

حساب	مانده	بستن (طرف مقابل خالصه سود و زیان)	مبلغ کادر
درآمد فروش کالا	بستانکار	بدهکار می‌شود	10,000,000
درآمد ارائه خدمات	بستانکار	بدهکار می‌شود	5,000,000
برگشت از فروش و تخفیفات	بدهکار	بستانکار می‌شود	500,000
هزینه اجاره	بدهکار	بستانکار می‌شود	4,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته	بدهکار	بستانکار می‌شود	7,000,000
هزینه استهلاک	بدهکار	بستانکار می‌شود	200,000

حساب خالصه سود و زیان

شرح	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بستن برگشت از فروش، اجاره، بهای تمام‌شده و استهلاک	11,700,000	
بستن درآمد فروش کالا و درآمد ارائه خدمات		15,000,000
مانده (سود قبل از مالیات)		**3,300,000**

مانده بستانکار 3,300,000 ریال با ثبت زیر به حساب سود و زیان انباشته منتقل می‌شود (مالیات در متن پرسش مطرح نشده است):

بستن حساب خالصه سود و زیان	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	3,300,000	
به سود و زیان انباشته		3,300,000
جمع	**3,300,000**	**3,300,000**

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۳۰ صفحه ۱۸۳ فعالیت

چگونه از صحت فرایند بستن حساب‌های موقت می‌توان اطمینان کسب نمود؟

با تهیه «تراز آزمایشی اختتامی» از مانده حساب‌های باقی‌مانده در دفتر کل. اگر فرایند درست انجام شده باشد، (1) هیچ حساب موقتی (درآمد، هزینه، خالصه سود و زیان) در آن نیست، (2) فقط حساب‌های دائمی باقی‌مانده‌اند، و (3) جمع ستون بدهکار با جمع ستون بستانکار برابر است.

۳۱ صفحه ۱۸۴ کار عملی 8

تراز آزمایشی اختتامی را برای بازرگانی «آبی» (کار عملی شماره 2) تهیه کنید.

پس از بستن حساب‌های موقت، سود و زیان انباشته به‌اندازه زیان خالص کاهش یافته است: 600,000 − 360,000 = 240,000

تراز آزمایشی اختتامی بازرگانی آبی — 1396/12/29	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	9,950,000	
حساب‌های دریافتنی	2,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	4,300,000	
موجودی کالا	3,000,000	
ملزومات	200,000	
اثاثه	1,900,000	

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته اثاثه		190,000
حساب‌های پرداختنی		500,000
سایر حساب‌های پرداختنی		6,300,000
سرمایه		14,000,000
سود و زیان انباشته		360,000
جمع	**21,350,000**	**21,350,000**

ایران توشه
توشه ای برای هر هفتیت

۳۲ صفحه ۱۸۴ کار عملی 9

تراز آزمایشی اختتامی را برای بازرگانی «گلچین» (کار عملی شماره 6) تهیه کنید.

سود و زیان انباشته = 7,200,000 = 2,250,000 + 4,950,000 و مالیات پرداختنی = 750,000 به حساب‌های دائمی اضافه شده است.

تراز آزمایشی اختتامی بازرگانی گلچین — 1396/12/29	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	25,000,000	
حساب‌های دریافتنی	3,700,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	4,500,000	
موجودی کالا	14,000,000	
ملزومات	4,000,000	
اثاثه	8,000,000	
استهلاک انباشته اثاثه		3,000,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب‌های پرداختنی		2,050,000
سایر حساب‌های پرداختنی		6,200,000
مالیات پرداختنی		750,000
سرمایه		40,000,000
سود و زیان انباشته		7,200,000
جمع	**59,200,000**	**59,200,000**

۳۳ صفحه ۱۸۵ کار عملی 10

با توجه به اطلاعات تراز آزمایشی اصلاح‌شده مؤسسه تبلیغاتی «گلپایگان» مطلوب است: بستن حساب‌های موقت و تهیه تراز آزمایشی اختتامی. نرخ مالیات 25 درصد فرض شود.

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 386,400,000 ریال)

درآمد 208,200,000 – هزینه‌ها 170,200,000 = سود قبل از مالیات 38,000,000 ؛ مالیات = 9,500,000 ؛ سود خالص = 28,500,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد ارائه خدمات	208,200,000	
به خالصه سود و زیان		208,200,000
جمع	**208,200,000**	**208,200,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	170,200,000	
به هزینه اجاره		114,000,000
به هزینه آگهی و تبلیغات		18,000,000
به هزینه برق		3,000,000
به هزینه حقوق		16,000,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به هزینه استهلاک اثاثه		4,800,000
به هزینه استهلاک ساختمان		6,000,000
به هزینه ملزومات		2,200,000
به سایر هزینه‌ها		6,200,000
جمع	**170,200,000**	**170,200,000**

ثبت 3 — مالیات بر عملکرد (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	9,500,000	
به مالیات پرداختنی		9,500,000
جمع	**9,500,000**	**9,500,000**

ثبت 4 — بستن حساب خالصه سود و زیان (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	28,500,000	
به سود و زیان انباشته		28,500,000
جمع	**28,500,000**	**28,500,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد ارائه خدمات		
مانده		208,200,000
بستن به خالصه سود و زیان	208,200,000	
حساب هزینه اجاره		
مانده	114,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		114,000,000
حساب هزینه آگهی و تبلیغات		
مانده	18,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		18,000,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه برق		
مانده	3,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		3,000,000
حساب هزینه حقوق		
مانده	16,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		16,000,000
حساب هزینه استهلاک اثاثه		
مانده	4,800,000	
بستن به خالصه سود و زیان		4,800,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه استهلاک ساختمان		
مانده	6,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		6,000,000
حساب هزینه ملزومات		
مانده	2,200,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,200,000
حساب سایر هزینه‌ها		
مانده	6,200,000	
بستن به خالصه سود و زیان		6,200,000

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		208,200,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	170,200,000	
ثبت مالیات بر عملکرد	9,500,000	
انتقال به سود و زیان انباشته	28,500,000	
حساب مالیات پرداختنی		
ثبت مالیات عملکرد		9,500,000
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		15,000,000
انتقال از خالصه سود و زیان		28,500,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تراز آزمایشی اختتامی مؤسسه گلپایگان — 1396/12/29	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	20,000,000	
حساب‌های دریافتنی	35,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	6,000,000	
اسناد دریافتنی	33,000,000	
ملزومات	5,000,000	
پیش‌پرداخت‌ها	3,200,000	

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
اثاثه	24,000,000	
ساختمان	90,000,000	
استهلاک انباشته اثاثه		7,200,000
استهلاک انباشته ساختمان		12,000,000
حساب‌های پرداختنی		14,000,000
سایر حساب‌های پرداختنی		18,300,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
اسناد پرداختنی		66,700,000
مالیات پرداختنی		9,500,000
سرمایه		45,000,000
سود و زیان انباشته		43,500,000
جمع	**216,200,000**	**216,200,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۳۴ صفحه ۱۸۶ فعالیت 1

1) اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده مؤسسه «بوشهر» در پایان دوره مالی استخراج شده است.

جمع ستون بدهکار و بستانکار 320,000,000 — مازاد درآمدها بر هزینه‌ها 60,000,000 — جمع بدهی‌ها و سرمایه 200,000,000

محاسبه کنید هزینه‌ها و دارایی‌ها، هر یک چه مبلغی هستند؟

ستون بستانکار = بدهی‌ها و سرمایه + درآمدها ⇒ درآمدها = 320,000,000 − 200,000,000 = 120,000,000

مازاد درآمدها بر هزینه‌ها = درآمدها − هزینه‌ها ⇒ هزینه‌ها = 120,000,000 − 60,000,000 = 60,000,000 ریال

ستون بدهکار = دارایی‌ها + هزینه‌ها ⇒ دارایی‌ها = 320,000,000 − 60,000,000 = 260,000,000 ریال

کنترل: دارایی‌ها 260,000,000 = بدهی‌ها و سرمایه 200,000,000 + سود خالص 60,000,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۳۵ صفحه ۱۸۶ فعالیت 2

2) جمع ستون بستانکار تراز آزمایشی اصلاح شده 640,000,000 ریال است اگر دارایی‌ها 400,000,000 ریال باشد جمع ستون بدهکار تراز آزمایشی اختتامی چه مبلغی است؟

تراز آزمایشی اختتامی فقط حساب‌های دائمی را دربر می‌گیرد و ستون بدهکار آن شامل حساب‌های دارایی (با مانده بدهکار) است. حساب‌های درآمد و هزینه بسته شده‌اند و در آن نیستند؛ پس جمع ستون بدهکار تراز اختتامی برابر با جمع دارایی‌هاست:

400,000,000 ریال (و جمع ستون بستانکار نیز همین مبلغ است).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۳۶ صفحه ۱۸۹ فعالیت

گردش بدهکار حساب تراز اختتامی، با جمع ستون ..... تراز آزمایشی ..... برابر است.

گردش بدهکار حساب تراز اختتامی، با جمع ستون **بدهکار** تراز آزمایشی **اختتامی** برابر است (چون همه حساب‌های دائمی با مانده بدهکار بستانکار شده و در مقابل، تراز اختتامی به همان مبلغ بدهکار می‌شود).

۳۷ صفحه ۱۸۹ فعالیت

پس از مراحل فوق به نظر شما حساب تراز اختتامی چه مانده‌ای خواهد داشت؟

صفر. جمع حساب‌های دائمی بدهکار (دارایی‌ها) با جمع حساب‌های دائمی بستانکار (بدهی‌ها، سرمایه، استهلاک انباشته و ...) برابر است؛ پس گردش بدهکار و بستانکار حساب تراز اختتامی برابر می‌شود و مانده‌ای ندارد.

۳۸ صفحه ۱۹۱ کار عملی 11

با توجه به اطلاعات بازرگانی «آبی» و تراز آزمایشی تهیه شده در کار عملی شماره 8 مطلوب است انجام ثبت‌های مربوط به بستن حساب‌های دائمی.

ثبت 1 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز اختتامی	21,350,000	
به بانک		9,950,000
به حساب‌های دریافتنی		2,000,000
به سایر حساب‌های دریافتنی		4,300,000
به موجودی کالا		3,000,000
به ملزومات		200,000
به اثاثه		1,900,000
جمع	**21,350,000**	**21,350,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 2 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته اثاثه	190,000	
حساب‌های پرداختنی	500,000	
سایر حساب‌های پرداختنی	6,300,000	
سرمایه	14,000,000	
سود و زیان انباشته	360,000	
به تراز اختتامی		21,350,000
جمع	**21,350,000**	**21,350,000**

۳۹ صفحه ۱۹۱ کار عملی 12

با توجه به اطلاعات بازرگانی «گلچین» و تراز آزمایشی تهیه شده در کار عملی شماره 9 مطلوب است انجام ثبت‌های مربوط به بستن حساب‌های دائمی.

ثبت 1 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز اختتامی	59,200,000	
به بانک		25,000,000
به حساب‌های دریافتنی		3,700,000
به سایر حساب‌های دریافتنی		4,500,000
به موجودی کالا		14,000,000
به ملزومات		4,000,000
به اثاثه		8,000,000
جمع	**59,200,000**	**59,200,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 2 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته اثاثه	3,000,000	
حساب‌های پرداختنی	2,050,000	
سایر حساب‌های پرداختنی	6,200,000	
مالیات پرداختنی	750,000	
سرمایه	40,000,000	
سود و زیان انباشته	7,200,000	
به تراز اختتامی		59,200,000
جمع	**59,200,000**	**59,200,000**

۴۰ صفحه ۱۹۲ کار عملی 13

تراز آزمایشی اصلاح شده مؤسسه «چهار باغ» به شرح زیر است:

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده بازرگانی چهارباغ در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 105,625,000 ریال)

مطلوب است: 1) بستن حساب‌های موقت 2) تهیه تراز آزمایشی اختتامی 3) بستن حساب‌های دائمی

درآمد 40,765,000 − هزینه‌ها 42,775,000 = زیان خالص (2,010,000)؛ مالیات ثبت نمی‌شود. مانده سود و زیان انباشته: (170,000) = 2,010,000 − 1,840,000 یعنی مانده بدهکار (زیان انباشته).

1) بستن حساب‌های موقت

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد ارائه خدمات	40,765,000	
به خالصه سود و زیان		40,765,000
جمع	**40,765,000**	**40,765,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	42,775,000	
به هزینه حقوق		31,075,000
به هزینه اجاره		3,500,000
به هزینه برق		2,900,000
به هزینه استهلاک اثاثه		2,650,000
به هزینه ملزومات		650,000
به سایر هزینه‌ها		2,000,000
جمع	**42,775,000**	**42,775,000**

ثبت 3 — انتقال زیان خالص به سود و زیان انباشته (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سود و زیان انباشته	2,010,000	
به خالصه سود و زیان		2,010,000
جمع	**2,010,000**	**2,010,000**

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد ارائه خدمات		
مانده		40,765,000
بستن به خالصه سود و زیان	40,765,000	
حساب هزینه حقوق		
مانده	31,075,000	
بستن به خالصه سود و زیان		31,075,000
حساب هزینه اجاره		
مانده	3,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		3,500,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه برق		
مانده	2,900,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,900,000
حساب هزینه استهلاک اثاثه		
مانده	2,650,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,650,000
حساب هزینه ملزومات		
مانده	650,000	
بستن به خالصه سود و زیان		650,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب سایر هزینه‌ها		
مانده	2,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,000,000

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		40,765,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	42,775,000	
انتقال به سود و زیان انباشته		2,010,000
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		1,840,000
انتقال از خالصه سود و زیان	2,010,000	

2) تراز آزمایشی اختتامی

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تراز آزمایشی اختتامی مؤسسه چهارباغ — 1396/12/29	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	3,085,000	
تنخواه‌گردان	3,000,000	
حساب‌های دریافتنی	21,570,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	980,000	
ملزومات	1,965,000	
پیش‌پرداخت اجاره	13,000,000	

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
نرم‌افزار رایانه‌ای	6,000,000	
اثاثه	13,250,000	
سود و زیان انباشته (مانده بدهکار)	170,000	
استهلاک انباشته اثاثه		10,600,000
حساب‌های پرداختنی		19,570,000
سایر حساب‌های پرداختنی		3,600,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
پیش‌دریافت درآمد		1,750,000
اسناد پرداختنی بلندمدت		17,500,000
سرمایه		10,000,000
جمع	**63,020,000**	**63,020,000**

3) بستن حساب‌های دائمی

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ثبت 1 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز اختتامی	63,020,000	
به بانک		3,085,000
به تنخواه‌گردان		3,000,000
به حساب‌های دریافتنی		21,570,000
به سایر حساب‌های دریافتنی		980,000
به ملزومات		1,965,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به پیش‌پرداخت اجاره		13,000,000
به نرم‌افزار رایانه‌ای		6,000,000
به اثاثه		13,250,000
به سود و زیان انباشته (مانده بدهکار)		170,000
جمع	**63,020,000**	**63,020,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته اثاثه	10,600,000	
حساب‌های پرداختنی	19,570,000	
سایر حساب‌های پرداختنی	3,600,000	
پیش‌دریافت درآمد	1,750,000	
اسناد پرداختنی بلندمدت	17,500,000	
سرمایه	10,000,000	
به تراز اختتامی		63,020,000
جمع	**63,020,000**	**63,020,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تراز آزمایشی اصلاح شده بازرگانی «چهل ستون» به شرح روبه‌رو ارائه شده است: نرخ مالیات بر عملکرد 25درصد فرض شود.

(تراز آزمایشی اصلاح‌شده بازرگانی چهل‌ستون در 1396/12/29؛ جمع ستون‌ها 166,550,000 ریال)

مطلوب است: 1) بستن حساب‌های موقت 2) تهیه تراز آزمایشی اختتامی 3) بستن حساب‌های دائمی

درآمد 117,200,000 - هزینه‌ها 98,600,000 = سود قبل از مالیات 18,600,000 ؛ مالیات = 4,650,000 ؛ سود خالص = 13,950,000 ؛ سود و زیان انباشته = 21,300,000 = 13,950,000 + 7,350,000

1) بستن حساب‌های موقت

ثبت 1 — بستن حساب‌های موقت با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
درآمد فروش کالا	117,200,000	
به خالصه سود و زیان		117,200,000
جمع	**117,200,000**	**117,200,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های موقت با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	98,600,000	
به برگشت از فروش و تخفیفات		1,000,000
به تخفیفات نقدی فروش		500,000
به بهای تمام شده کالای فروش رفته		75,700,000
به هزینه حقوق		7,000,000
به هزینه اجاره		5,000,000

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
به هزینه تبلیغات		2,500,000
به هزینه استهلاک		2,200,000
به هزینه ملزومات		400,000
به سایر هزینه‌ها		4,300,000
جمع	**98,600,000**	**98,600,000**

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

ثبت 3 — مالیات بر عملکرد (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	4,650,000	
به مالیات پرداختنی		4,650,000
جمع	**4,650,000**	**4,650,000**

ثبت 4 — بستن حساب خالصه سود و زیان (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خالصه سود و زیان	13,950,000	
به سود و زیان انباشته		13,950,000
جمع	**13,950,000**	**13,950,000**

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 1)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب درآمد فروش کالا		
مانده		117,200,000
بستن به خالصه سود و زیان	117,200,000	
حساب برگشت از فروش و تخفیفات		
مانده	1,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		1,000,000
حساب تخفیفات نقدی فروش		
مانده	500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		500,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 2)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب بهای تمام شده کالای فروش رفته		
مانده	75,700,000	
بستن به خالصه سود و زیان		75,700,000
حساب هزینه حقوق		
مانده	7,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		7,000,000
حساب هزینه اجاره		
مانده	5,000,000	
بستن به خالصه سود و زیان		5,000,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 3)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب هزینه تبلیغات		
مانده	2,500,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,500,000
حساب هزینه استهلاک		
مانده	2,200,000	
بستن به خالصه سود و زیان		2,200,000
حساب هزینه ملزومات		
مانده	400,000	
بستن به خالصه سود و زیان		400,000

دفتر کل — حساب‌های موقت (بخش 4)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب سایر هزینه‌ها		
مانده	4,300,000	
بستن به خالصه سود و زیان		4,300,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

دفتر کل — خالصه سود و زیان، مالیات پرداختنی و سود و زیان انباشته	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب خالصه سود و زیان		
بستن درآمدها و حساب‌های با مانده بستانکار		117,200,000
بستن هزینه‌ها و حساب‌های با مانده بدهکار	98,600,000	
ثبت مالیات بر عملکرد	4,650,000	
انتقال به سود و زیان انباشته	13,950,000	
حساب مالیات پرداختنی		
ثبت مالیات عملکرد		4,650,000
حساب سود و زیان انباشته		
مانده اول دوره		7,350,000
انتقال از خالصه سود و زیان		13,950,000

2) تراز آزمایشی اختتامی

تراز آزمایشی اختتامی بازرگانی چهل‌ستون — 1396/12/29	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	14,950,000	
حساب‌های دریافتنی	2,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	7,200,000	
موجودی کالا	28,800,000	
ملزومات	4,000,000	
تجهیزات اداری	11,000,000	
استهلاک انباشته تجهیزات		3,000,000

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب‌های پرداختنی		2,200,000
سایر حساب‌های پرداختنی		11,800,000
مالیات پرداختنی		4,650,000
سرمایه		25,000,000
سود و زیان انباشته		21,300,000
جمع	**67,950,000**	**67,950,000**

3) بستن حساب‌های دائمی

ثبت 1 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بدهکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز اختتامی	67,950,000	
به بانک		14,950,000
به حساب‌های دریافتنی		2,000,000
به سایر حساب‌های دریافتنی		7,200,000
به موجودی کالا		28,800,000
به ملزومات		4,000,000
به تجهیزات اداری		11,000,000
جمع	**67,950,000**	**67,950,000**

ثبت 2 — بستن حساب‌های دائمی با مانده بستانکار (1396/12/29)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
استهلاک انباشته تجهیزات	3,000,000	
حساب‌های پرداختنی	2,200,000	
سایر حساب‌های پرداختنی	11,800,000	
مالیات پرداختنی	4,650,000	
سرمایه	25,000,000	
سود و زیان انباشته	21,300,000	
به تراز اختتامی		67,950,000
جمع	**67,950,000**	**67,950,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۴۲ صفحه ۱۹۵ فعالیت

به نظر شما اگر چک یا سفته‌ای به‌عنوان تضمین، دریافت و یا واگذار کنیم چگونه ثبت خواهیم کرد؟

چون چک یا سفته تضمینی بار مالی ندارد و بر عناصر صورت‌های مالی اثر نمی‌گذارد، در حساب‌های اصلی ثبت نمی‌شود؛ اما برای اطلاعات آماری، در یک ثبت «حساب‌های انتظامی» بدهکار و «طرف حساب‌های انتظامی» بستانکار می‌شود:

تسلیم چک تضمینی به دیگری (مبلغ فرضی)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب‌های انتظامی	1,000,000,000	
به طرف حساب‌های انتظامی		1,000,000,000
جمع	**1,000,000,000**	**1,000,000,000**

برای دریافت چک یا سفته تضمینی از دیگران نیز همین ثبت انجام می‌شود.

۴۳ صفحه ۱۹۷ فعالیت

حال با توجه به مثال صفحهٔ قبل این سؤال پیش می‌آید که در چنین شرایطی که ثبت حسابداری در زمان تضمین دادن و تضمین گرفتن مشابه به هم است واحد اقتصادی چگونه میزان تضمین داده شده را از میزان تضمین اخذ شده جدا خواهد کرد؟

با استفاده از حساب‌های معین (تفصیلی) متفاوت زیر حساب «حساب‌های انتظامی»:

- «حساب‌های انتظامی ـ ما نزد دیگران» برای اسناد تضمینی که ما به دیگران داده‌ایم؛
- «حساب‌های انتظامی ـ دیگران نزد ما» برای اسناد تضمینی که از دیگران گرفته‌ایم.

به این ترتیب مانده هر معین، مبلغ تضمین‌های داده‌شده یا گرفته‌شده را جداگانه نشان می‌دهد.

۴۴ صفحه ۱۹۸ فعالیت

آیا به نظر شما نیاز است که هر دو حساب «حساب‌های انتظامی» و «طرف حساب‌های انتظامی» با معین‌های مشابه ثبت شوند؟

بله، بهتر است. اگر حساب «طرف حساب‌های انتظامی» نیز با معین‌های هم‌نام ثبت شود (مثلاً «ما نزد دیگران» و «دیگران نزد ما»)، در هر گروه، بدهکار و بستانکار همیشه برابر و در مقابل هم‌اند، می‌توان هر گروه را جداگانه کنترل کرد و در پایان سال یا ابتدای سال بعد بستن و افتتاح هر گروه با ثبت معکوس مشخص انجام شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۴۵ صفحه ۱۹۸ کار عملی 15

آقای دانشور وامی به مبلغ 300,000,000 ریال برای بازرگانی خود دریافت و از این بابت طبق مقررات معادل 125% مبلغ وام چکی به‌عنوان تضمین تسلیم بانک نموده است مطلوب است: ثبت دریافت وام و تضمین انجام شده.

مبلغ چک تضمینی = 300,000,000 × 125% = 375,000,000 ریال

دریافت وام از بانک	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	300,000,000	
به وام پرداختنی		300,000,000
جمع	**300,000,000**	**300,000,000**

تسلیم چک تضمینی به بانک	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب‌های انتظامی ـ ما نزد دیگران	375,000,000	
به طرف حساب‌های انتظامی		375,000,000
جمع	**375,000,000**	**375,000,000**

در پایان سال مالی، این دو حساب با ثبت معکوس بسته و در ابتدای سال بعد دوباره ایجاد می‌شود.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۴۶ صفحه ۲۰۱ کار عملی 16

با استفاده از اطلاعات بازرگانی «آبی» و بستن حساب‌ها در کار عملی 11 مطلوب است افتتاح حساب‌های دائمی.

ثبت 1 — افتتاح حساب‌های دارایی (1397/01/01)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	9,950,000	
حساب‌های دریافتنی	2,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	4,300,000	
موجودی کالا	3,000,000	
ملزومات	200,000	
اثاثه	1,900,000	
به تراز افتتاحی		21,350,000
جمع	**21,350,000**	**21,350,000**

ثبت 2 — افتتاح حساب‌های بدهی و حقوق صاحبان سرمایه (1397/01/01)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز افتتاحی	21,350,000	
به استهلاک انباشته اثاثه		190,000
به حساب‌های پرداختنی		500,000
به سایر حساب‌های پرداختنی		6,300,000
به سرمایه		14,000,000
به سود و زیان انباشته		360,000
جمع	**21,350,000**	**21,350,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۴۷ صفحه ۲۰۱ کار عملی 17

با استفاده از اطلاعات بازرگانی «گلچین» و بستن حساب‌ها در کار عملی 12 مطلوب است افتتاح حساب‌های دائمی.

ثبت 1 — افتتاح حساب‌های دارایی (1397/01/01)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
بانک	25,000,000	
حساب‌های دریافتنی	3,700,000	
سایر حساب‌های دریافتنی	4,500,000	
موجودی کالا	14,000,000	
ملزومات	4,000,000	
اثاثه	8,000,000	
به تراز افتتاحی		59,200,000
جمع	**59,200,000**	**59,200,000**

ثبت 2 — افتتاح حساب‌های بدهی و حقوق صاحبان سرمایه (1397/01/01)	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
تراز افتتاحی	59,200,000	
به استهلاک انباشته اثاثه		3,000,000
به حساب‌های پرداختنی		2,050,000
به سایر حساب‌های پرداختنی		6,200,000
به مالیات پرداختنی		750,000
به سرمایه		40,000,000
به سود و زیان انباشته		7,200,000
جمع	**59,200,000**	**59,200,000**

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت